

He Tāruke Kōura

He manako te kōura i kore ai.

Kia mutu tēnei mahi, kua mōhio ngā ākongā ki:

- te tuhi tauāki
- ngā tāruke hopu kōura o ēnei rā
- ngā tāruke hopu kōura a ō tātau tīpuna
- ngā momo rawa i hangaia ai ēnei tāruke
- ngā tikanga, ngā ture e pā ana ki te kōura, ki te tāruke
- te rangahau me te hoahoa i tētahi tāruke kia tutuki ai ngā wawata/hiahia o tētahi tāngata
- te hanga i tētahi tāruke e hāngai ana ki tētahi tauāki.

Hei whakatutuki i tēnei mahi, me hoahoa, me waihanga tētahi tāruke hei hopu kōura mā tētahi tangata i roto i ngā mahinga mātaaitai a ō tātau mātua tīpuna.

I roto i tēnei mahi, ka whakamahia te pūnaha hangarau mai i te rangahau, te whakamahere whakaaro tae noa ki te hua e whakaea nei i ngā wawata. Ka ako ngā ākongā ki te:

- whakawhanake i tētahi tauāki e hāngai ana ki ngā tikanga me ngā wawata o te tangata māna te tāruke
- whakahaohoa i ngā whakaaro
- whakamahere i ngā mahi
- tātari me te whakapai i ōna ake whakaaro, i ngā whakaaro rānei/hoki o ētahi atu
- te parahau i āna kōwhiringa mō tāna tāruke.

Ka rua, ka toru rānei ngā wāhanga hei whakatutuki i ēnei mahi katoa. Ka mahi te kaiako i ngā mahi katoa, i ētahi o ngā mahi rānei, kia hāngai ki ngā āheinga o ngā ākongā, o ngā rauemi rānei.

[Whāinga Ako](#) | [Te Whakaako me te Ako](#) | [Aromatawai](#) | [Putanga Hei Tā](#)

Kaituhi:	XXX
Tau:	12
Marau ā-Kura:	Insert relevant information that aligns to Marau ā-Kura/Graduate profile
Te Marautanga o Aotearoa:	Hangarau, Taumata 7

Ngā Whāinga Ako

Ka ako ngā ākongā i:

- ngā momo tāruke i whakamahia e ō tātau mātua tīpuna
- te whakamahinga tāruke i ēnei wā
- ngā rawa i hangaia ai ngā tāruke
- ngā tikanga mahi hei waihanga i tētahi tāruke.

Whāinga Paetae:

Hangarau

Whenu 1: Mātauranga Hangarau

1. Āta tātaritia ōhou ake whakaaro, ngā whakaaro hoki me ngā uara o ētahi atu. Me ako hoki me pēhea te neke i ēnei hei whakatutuki i tētahi putanga hangarau:

- Ka titiro ki ngā tikanga me ngā whakapono o tōu ake iwi, ētahi atu iwi rānei.
- Ka tātari mehemea e hāngai ana ēnei ki te putanga e hiahia ana.

- Ka whakamārama te ākonga i tōna māramatanga hangarau ki tēnei mahi.
 - Kei te mārama ki ngā āheinga me ngā huarahi e wātea ana.
2. Te tūhura me te hōpara i tētahi tikanga, mahere rautaki rānei hei whakaea i ngā wawata o te tangata nōna te hiahia ki te hua hangarau.

Whenu 2: Mahi Hangarau

1. Te āta arohaehae i ngā mahere a ētahi atu hei āwhina i tāna ake mahi whakamahere.
2. Te arotake i ngā momo tauira hei kōwhiri, hei parahau i te tūmomo hua hangarau e hāngai ana ki te whakatutuki i te mahi

Paerewa Paetae
(e hono ana ki ngā WP)

[AS91770 \(Hangarau 2.1\): Te whakaputa tauāki hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake \(4 whiwhinga\)](#)

[AS91771 \(Hangarau 2.2\): Te whakatakoto tikanga hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake \(4 whiwhinga\)](#)

[AS91772 \(Hangarau 2.3\): Te whakaputa hoahoa hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake \(6 whiwhinga\)](#)

[AS91774 \(Hangarau 2.5\): Te whakaputa i tētahi hua hangarau hanganga hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake \(6 whiwhinga\)](#)

Whakaako

What do the students need to know and do?

Ngā hononga ki ngā kōrero whaihua

[Hangarau / Taumata Matauranga a-Motu Ka Taea / Kainga - TMOA](#)

Ngohe ako 1

Ngohe ako 1

Te/ngā putanga ako

Rangahau: ngā tāruke a ngā tīpuna

Rangahau

1. Kōrero i rō akomanga – ngā māramatanga o ngā ākonga ki tēnei mea te tāruke, ngā āhuatanga i whakamahia ai ngā tāruke i ngā wā o mua, i ēnei rā tonu, ngā rawa e hangaia ai ngā momo tāruke.
2. Ka kōrero ki ētahi pakeke mō ngā tikanga e pā ana ki te mahi tāruke.
3. Ka whakahaere ngā ākonga i ā rātau ake rangahau mō ngā tāruke a ngā tīpuna. Me titiro ki ngā pukapuka, te ipurangi, ngā whare tiaki taonga. Ka tiakina ngā kōrero, ngā pikitia i roto i tētahi kōpaki mahi.
4. Ka titiro ki ngā momo mahi, ngā momo āhuatanga, ngā take e whakamahia ana ngā tāruke i ēnei rā.
5. Ka titiro ki ngā momo rawa, ngā āhuatanga ōkiko o aua rawa, me ētahi kōrero tuku iho anō mō aua mea.

Ngohe ako 2

Ngohe ako 2

Te/ngā putanga ako

Te whakawhanake i te tauāki

Te whakaputa tauāki hei whakaea i tētahi take

Te mātauranga kua ākona kē/hei whakaako rānei: Ko te tikanga, kua mōhio kē ngā ākonga ki te tuhi tauāki. Ki te kore, me whakaako koe i ngā tikanga me ngā āhuatanga o tēnei mahi ki ā rātau.

hangarau motuhake

91770

1. Ka whakawhanake te ākonga i tētahi tauāki mō tētahi tārūke hopu kōura e hiahiatia ana e tētahi tangata. Ka whakaatu te tauāki i te tūmomo tārūke i muri i te arotake i ngā momo tārūke rerekē, ngā rawa i waihangatia ai ngā tārūke, ngā take mō ngā kōwhiringa. Ka hokihoki ki te tangata māna te tārūke kia whakaaetia e ia te whanaketanga o te tārūke. Ka whakaatu hoki te tauāki i ngā āhuatanga pērā i:
 - ngā rawa
 - te āhua, te rahi
 - ngā kōwhiringa
 - te ngako o te kōrero o ngā tāngata mātau ki tēnei mahi
 - ētahi tikanga mō te hanga.

Ngohe ako 3

Ngohe ako 3

Te/ngā putanga ako

Whakamahere: te wā me ngā rauemi

Te whakatakoto tikanga hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake

Te mātauranga kua ākona kē/hei whakaako rānei: Mā te kaiako e whakaako ngā ākonga ki te whakamahi i ngā tikanga whakamahere pērā i te whakahoahoa whakaaro, ngā ripanga wā, ngā papa Gantt, ngā wānanga.

91771

1. Ka tuhi te ākonga i tētahi mahere e whakaatu ana, e whakaraupapa ana i ngā momo mahi hei kawē me te roa o te wā hei whakaoti i ia mahi. Me aro hoki ki ngā rauemi me ngā taonga kei a rātau, ngā pūkenga hei whakawhanake, ngā tāngata hoki. Mā te kaiako ngā ākonga e tautoko kia neke whakamua ngā mahi.

Ngohe ako 4

Ngohe ako 4

Te whakaputa hoahoa hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake

Rangahau: Ngā taonga

91772

1. Ka kohikohi ngā ākonga i ngā pikitia o ētahi tārūke i roto i ō rātau whānau, hāpori, whare taonga (whakaahua) ki te kimi i te tūmomo tārūke e hiahia ana rātau ki te hanga.
2. Ka arotakengia ngā painga me ngā āhuatanga ka whai pānga ki te āheinga o te ākonga ki te hanga i tērā tārūke me tērā.
3. Ka toro atu ki te tangata e hiahia ana ki te tārūke.
4. Ka hoahoa, ka whakamārama, ka whakaatu i ngā āhuatanga me ngā rawa hei hanga i te tārūke.

Ngohe ako 5

Ngohe ako 5

Te/ngā putanga ako

Te hua

Te whakaputa i tētahi hua hangarau hanganga hei whakaea i tētahi take hangarau motuhake.

1. Ka waihangia ngā ākonga i te tārūke i hoahoatia
2. Ka whakaaturia te tārūke ki te tangata māna te taonga, hei whakamātau māna. Ka whakahoki kōrero tēnei tangata ki te ākonga, ka whakarerekētia mehemea he tino take e pērā ai.
3. Ka whakaaturia te tārūke ki te karaehe/kura/whānau.
4. Ka arotake i te mahi mā te titiro ki te tauāki.

91774

Aromatawai

Te/ngā ngohe aromatawai (formative and/or summative)

Me tiaki ngā ākonga i ā rātau mahi katoa i roto i tētahi kōpaki/pukapuka tae noa ki te mutunga o te mahi. Ka hokihoki ki te mahi hangarau kia tutuki rā anō te mahi, he maha ngā wā hei aromatawai i ngā mahi rangahau, hoahoa, arotake me ngā pūkenga ā-ringa mehemea ka tiakina ngā pepa, ngā tauira, ngā kōrero katoa.

Te tā i tēnei mahere ako:

- <http://www.fish.govt.nz/en-nz/Recreational/Most+Popular+Species/Rock+Lobster/default.htm>
- <http://alwong8.blogspot.co.nz/2012/10/module-4-maori-cultures-and-technology.html>
- <http://www.tepapa.govt.nz/tpsearch/results.aspx?k=tāruke>